

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deadline: 18-1-2021

Ontworpen door
5.1.2e

T +316 5.1.2e
M 5.1.2e @minvws.nl

Datum 15-1-2021

Kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
<vul hier het aantal bijlagen
in>

Afschrift aan

nota

(ter beslissing)
evenementen

Invoering testbewijzen voor toegang tot horeca en

Uw kenmerk

1 Aanleiding voor deze nota

Uw verzoek om in navolging van het advies van de Gezondheidsraad (GR) een regeling te maken, die het mogelijk maakt een testbewijs te verlangen voor toegang tot horeca en evenementen.

Directe aanleiding is het Gezondheidsraad advies over de invoering van testbewijzen. Indirect is er al langer de roep vanuit de maatschappij, maar ook de Kamer om door middel van testen de samenleving weer gecontroleerd te open. De initiatiefnota van de leden Klaver en Kröger over de tijdelijke testsamenleving, waar komende donderdag een nota overleg over plaatsvindt, is hier een voorbeeld van.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Allereerst hebben we van u bevestiging nodig op welke wijze u de testbewijzen wilt inzetten. Deze ontvangen wij ivm de spoed vanwege de gewenste inwerkingtreding graag uiterlijk maandag 18 januari van u.

Voor een goed begrip het volgende:

- De GR adviseert dat inzet testbewijzen voor toegang tot voorzieningen mits er een redelijk alternatief wordt geboden, geregeld kan worden via een ministeriële regeling gebaseerd op de huidige Wpg (het Twm-hoofdstuk van de Wpg);
- Kan er geen redelijk alternatief geboden worden, dan adviseert de GR om een wetsvoorstel te maken.

Beslispunt 1:

Klopt het dat u kiest voor een ministeriele regeling?

Directie Publieke Gezondheid

Dit betekent dus dat u ervoor kiest dat we de categorieën/settings aanwijzen en voorwaarden waaronder een testbewijs mag worden ingezet bepalen, met als belangrijkste voorwaarde dat er een **redelijk alternatief** is?

Kenmerk
1747626-210494-PG

Beslispunt 2:

2a) Klopt het dat u de inzet van testbewijzen in eerste instantie alleen mogelijk wil maken voor (sport)evenementen, waaronder ook bioscopen, casino's etc. en de zogenaamde 'droge' horeca?

2b) Alternatief voorstel: Wij adviseren om de inzet van testbewijzen in eerste instantie alleen mogelijk te maken voor één beperkte sector, zoals de horeca (of eventueel culturele instellingen) om het effect van de inzet van testbewijzen te meten, voordat een brede uitrol plaatsvindt (dus in feite een soort pilot doen). Bent u hiermee akkoord?

Reden om geen onderscheid te maken tussen 'hatte' en 'droge' horeca is dat het onderscheid hiertussen juridisch niet zomaar te maken is (EZK is hier al maanden mee bezig). Andere reden om niet te kiezen voor de gehele evenementensector is de zeer brede definitie die hiervoor geldt en het feit dat er aan de evenementenbranche al Fieldlabs zijn toegezegd, die juist de effecten van toegang met een negatieve testuitslag moeten meten. Bovendien doen we door het inzetten van testbewijzen in één sector ook ervaring op met de weging van het kader van de GR, die voor iedere sector anders zal zijn.

Beslispunt 3:

Bent u akkoord dat bij de inzet van testbewijzen de geldende basismaatregelen, zoals de 1,5 meterregel, ook van toepassing blijven?

Beslispunt 4:

Bent u akkoord om de ministeriële regeling negatief testbewijs op z'n vroegst op 9 februari te laten ingaan (gesteld dat het lukt om de regeling zo snel tot stand te brengen, gelet op de bekende Twm-procedures die hiervoor gelden), omdat dan het huidige maatregelenpakket afloopt. Met het oog op de epidemiologische situatie, waaronder de uitbreiding van de VK-variant, is het mogelijk dat dit later wordt afhankelijk van de nieuwe besluitvorming plaatsvindt over de lockdownmaatregelen.

Beslispunt 5:

Een snelle ministeriële regeling is alleen mogelijk als we wegblijven van gegevensverwerking of zelfs maar de schijn daarvan. Daarom adviseren wij u dringend om de ministeriële regeling los te behandelen van CoronaTester en Coronaplatform, omdat wij vooralsnog van mening zijn dat daarin sprake is van gegevensverwerking en in elk geval WJZ het advies van de Landsadvocaat dat daarvoor een toereikende basis is in de huidige Wpg zeer discutabel vindt. Juridisch ziet de LA dat wellicht goed, maar politiek ligt dat anders, waarbij wij de opstelling van AP en parlement bij de Appwet in herinnering roepen.

Daarom het volgende beslispunt 5:

Bent u akkoord om de ministeriële regeling te beperken tot de inzet van

testbewijzen, zonder te verwijzen naar CoronaTester. Zie ook de afzonderlijke nota over de CoronaTester app die wij u op korte termijn doen toekomen.

Directie Publieke Gezondheid

Indien mogelijk zouden wij graag op korte termijn met u overleggen over de aandachtspunten die wij hieronder hebben weergegeven.

Kenmerk
1747626-210494-PG

3 Samenvatting en conclusies

De GR geeft kort samengevat weer dat het inzetten van een testbewijs als toegang tot voorzieningen en evenementen voor- en nadelen kent die tegen elkaar moeten worden afgewogen. Het (gerechtvaardigde) argument is het terugdringen van het virus en de openstelling van de samenleving. Keerzijde is het kunnen ontstaan van uitsluiting, voor degenen die niet aan deze verplichting kunnen of willen voldoen.

De GR geeft aan dat er op dit moment een onvoldoende specifieke grondslag is voor het eisen van een testbewijs als toegang tot voorzieningen. Dit komt namelijk neer op een indirecte plicht tot testen. Wel ziet de GR voldoende juridische grondslag in de tijdelijke wet maatregelen covid-19 als er bij een positieve testuitslag of niet willen/kunnen testen een redelijk alternatief wordt aangeboden, zoals toegang tot de voorziening of activiteit met extra beschermingsmaatregelen.

Aandachtspunten (overleg met minister gewenst):

1. Onderbouwing keuze evenementen en horeca

We zullen goed moeten motiveren/onderbouwen dat we op dit moment alleen voor de eventensector en horeca (of zelfs een van beide) willen gaan werken met testbewijzen? Dit moet nl. in de toelichting op de regeling onderbouwd worden. Er zal vanuit de sectoren waar we nu geen inzet van testbewijzen voor regelen uiteraard gemor komen, ook van de betrokken departementen.

2. Onderbouwing van het 'omgaan'/andere standpunt van min tav indirecte verplichting

Tot nu toe is de beleidslijn ook in debat altijd geweest er geen indirecte verplichtingen tot testen/vaccineren moet komen. Wat is de reden dat we hier nu eventueel anders over denken, of waarom wij dit niet als indirecte testplicht zien of waarom er nu, bijvoorbeeld ivm de ernst van de crisis nu anders over denken. Dit zullen we dan ook mee moeten nemen in de toelichting van de regeling goed onderbouwd worden.

3. Wat is een redelijk alternatief?

In het advies van de GR is als voorbeeld van een redelijk alternatief aangegeven dat er alsnog toegang wordt verleend, maar met extra beschermingsmaatregelen. In andere passages van het advies van de GR wordt ook gesproken over digitale dienstverlening of alternatieven voor digitaal onderwijs. Aangezien we vooralsnog er vanuit gaan dat de bestaande maatregelen van toepassing blijven, is het geschetste alternatief door de GR **niet werkbaar**. Daarnaast hebben we als lijn altijd aangegeven dat er geen gelijkwaardige alternatieven zijn voor de vervanging van de 1,5 meter. Dit betekent dat redelijke alternatieven bij activiteiten die werken met een kaartje zouden inhouden dat iemand zijn geld volledig terugkrijgt, het kaartje voor een andere keer kan inzetten of tegen een gereduceerd bedrag de activiteit online kan volgen.

Voor toegang tot de horeca is het alternatief dat iemand de consumptie kan afhaken. Dit alternatief kan volgens ons ook in lijn zijn met het GR advies, ondanks dat dit er niet expliciet in staat. Het gepresenteerde alternatief is volgens ons een voorbeeld en tijdens het gesprek met de GR en uit eerdere versies zijn ook andere alternatieven, zoals online toegang besproken.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1747626-210494-PG

4. Hoe voorkom je sociale ongelijkheid?

De voorwaarde dat je een testbewijs moet overleggen heeft financiële consequenties voor de burgers. Dit kan tot uitsluiting leiden van bepaalde sociale groepen. Dit aandachtspunt is juridisch ook relevant, gelet op de gelijke behandeling. Hier zal derhalve ook een oplossing voor moeten worden gezocht.

5. Betrouwbaarheid testuitslag

Bij de uitwerking dient ook te worden bepaald welke type test gebruikt kunnen worden.

6. Uitvoering en handhaving

Deze maatregel betekent dat twee verplichtingen oplegt (net als bij de spoedwet voor de inreizigers):

- a) een verplichting aan de ondernemer een verplichting zal worden opgelegd om te controleren of iemand een negatief testbewijs kan overleggen (vergelijkbaar met de vervoerder)
 - b) de verplichting voor de bezoekers om het testbewijs te tonen.
- Hierover dienen specifieke afspraken gemaakt te worden met de toezichthouders.

Hoe de regeling uit te werken + tijdsplan?

Gelet op de door u gewenste inwerkingtreding van de regeling, moet de grootst mogelijke spoed worden gemaakt.

De Twm/Wpg vereist zoals u weet behandeling in de MR van de regeling en vervolgens nahang van een week.

Als wij van u akkoord hebben over de inwerkingtreding (beslispunt 4), dan kunnen wij een planning maken.

Voor het opstellen van de regeling is het essentieel dat helderheid is over de beleidsmatige keuzes die hiervoor kort uiteen zijn gezet.

4 Draagvlak politiek

De invoering van testbewijzen zal wisselend ontvangen worden. Zie voor verdere uitleg bij 3 en 7.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Zie bij 3.

6 Financiële en personele gevolgen

Kunnen we nu nog geen inschatting van geven.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

WJZ betwijfelt sterk of de GR terecht concludeert dat de huidige Wpg/Twm voldoende basis biedt voor een ministeriële regeling; immers, in feite gaat het om dezelfde discussie als met de testbewijzen voor inreizigers. WJZ vindt dit oordeel juridisch discutabel en ook politiek kwetsbaar.

Hierbij hebben momenteel nog CoronaTester en het Testuitslagenplatform buiten beschouwing gelaten en het positieve advies van de Landsadvocaat dat de Wpg hiervoor voldoende grondslag zou bieden. Wellicht is dat juridisch te verdedigen, maar politiek is dat maar zeer de vraag, waarbij we de totstandkoming van de Appwet en de houding van de AP en parlement hierover in herinnering roepen.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1747626-210494-PG

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Deze nota is in gezamenlijkheid opgesteld door PDC-19, beleidsjuristen en team testen & traceren en WJZ. Deze nota wordt vooruitlopend op uw reactie alvast gedeeld met collega's van de NCTV en EZK, omdat zij gaan over de respectievelijk de maatregelen en de sectoren waar we de testbewijzen voor invoeren.

9 Gevolgen administratieve lasten

Kunnen we nu nog geen inschatting van geven.

10. Toezeggingen

nvt

11. Fraudetoets

nvt